

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред; предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят д-р Рудолф Щайнер (1861-1925) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

Честито ви Рождество Христово!

“Ние знаем, че словото на Духа само тогава става това, което трябва да бъде, когато поражда онази вътрешна топлина, от която душата се разширява и усеща това, и накрая се излива във всички явления на мировото битие, учи се да се чувства единна с онзи Дух, който се е излял във всички тези явления.” (Рудолф Щайнер) Затова нека на празника Коледа да се откъснем за малко от търсенето на познанието и истината и навлезем в она свят на чувства и усещания, който трябва да се пробуди от светлината, получавана от Духовната наука.

Когато слънцето е било едно цяло със Земята, вътре във всеки човек е сияела слънчевата светлина заедно с духовната си сила. Когато слънцето се отделило, в човека станало тъмно. Оттогава започва тази еволюция на човека към един момент в бъдещето, когато в него се запалва **вътрешната светлина**. В хода на познанието чрез сетивата той развива в себе си бъдещия висш, слънчев човек. **От светлината през тъмнината към светлината**, такъв е пътят на развитието на Земята.

Когато погледнем Коледната елха, ние чувстваме в нея нещо като символ на светлината, която трябва да изгрее в душите ни, за да завоюваме безсмъртие в духовното битие. Коледната елха е неотдавнашно явление. Едва в 19 век тя се е разпространила по цялата земя и нейното появяване, незримо за хората, се е извършило от дълбок духовен импулс. И ако подходим с мъд-

ростта на Духовната наука, която “позлацията всеки външен обичай”, това дърво може да стане символ на всичко най-висше.

Обичаят за Коледната елха идва от Елзас, от Страсбург, където Йохан Таулер е проповядвал по коледно време следното: “Три пъти се ражда Бог за хората: веднъж, когато произлиза от Отца, от Великата Вселена; после, когато се спуска на Земята при хората и приема човешки облик и трети път Христос се ражда във всяка човешка душа, която се съединява с Божествената мъдрост и ражда в себе си висшия човек.” Такива думи пораждат чувства, проникнати с Дух, които достигат до ръцете и очите и им внушават да виждат и във външния символ възкресението, раждането на духовната светлина в човека.

През лятото Мировият Дух се оглежда в растенията, които са неговите сетивни органи. С оттеглянето му от външния свят с напредването на есента и настъпването на зимата, ние усещаме Духа, пулсиращ във Вселената, да се пробужда в същата мяра в нас самите. Тогава можем да го съпроводим и той става наш водач към онези дълбини, в които се оттегля духовният живот, там където ние предаваме на Духа зародишите за следващата пролет. И се учим да казваме: “Когато външният живот постепенно става невидим за външните сетива, когато есенната тъга се прокрадва в душите ни, душата следва Духа в мъртвите камъни, за да извлече от там силите, които напролет ще покрият Земята с нови сетивни органи за Мировия Дух.” (Рудолф Щайнер) И ние слизаем долу заедно със семето през зимата. Благодарение на Мировия Дух, с когото сме

се съединили, духът в нас се съединява със силите, които довеждат семето до ново битие. И тогава заедно със силата на семето ние буквално се вживяваме в Земята, пронизваме я. Обръщаме се към мъртвия камък, но знаем, че в него лежи това, което трябва отново да се появи като външно битие.

“Когато зимното време достигне до средата си, когато цари най-силната тъмнина... ние усещаме, че в дълбините, където сме се оттеглили, прозира Духовната Светлина, онази Духовна Светлина, за която Христос Исус е дал Могъщ Импулс... Тогава чувстваме, че трябва да търсим Христос в съкровено, онова съкровено, което е тъмно и мрачно, ако самите ние не светим в душите си, което става светло и сияйно, ако сме приели в душите си Христовата Светлина. Тогава виждаме, че с всяко Рождество ние укрепваме и се засилваме благодарение на този Импулс, Който е влязъл в човечеството чрез Мистерията на Голгота.” (Рудолф Щайнер) И като стоим потънали в дълбокия, студен, като че ли мъртъв подземен свят, ние се изпълваме с познанието, че Духът пробужда новия живот от смъртта и в Полунощ на Коледа можем да усетим как посветените на всички времена са виждали Духовното Слънце, когато то през тази нощ призовава в привидно мъртвия камък покълващия живот, за да може той да се появи през следващата пролет. Така можем да почувстваме Духовното Слънце, Христовото Слънце, за да се издигаме постепенно с надеждата, че и ние ще го видим някой ден.

Светла Бисерова

ВАЛДОРФСКА ПЕДАГОГИКА

Детето и връзката му с духовния свят

Когато едно човешко същество се ражда на земята, то носи много любов със себе си и очаква да бъде прието също с обич и разбиране. В днешно време обаче малка част от хората знаят, че децата в своята ранна възраст все още не са изгубили връзката си с духовния свят. Ето защо не се отнасят с необходимото уважение и внимание към малкия човек, който е толкова много по-различен от възрастните и има своите специфични особености.

В своето индивидуално развитие всяко дете повтаря етапите от развитието на човечеството. Това можем да наблюдаваме, ако съзнателно се вгледаме в игрите и творческите дейности на децата, ако проследим например какво и как рисуват през различните периоди от детството. В рисунките на всички деца от определена възраст виждаме подобни изображения: на 2-3 години те отразяват космически идеи, без да се уточняват пространствени посоки. Винаги има хаотични линии, точки. Рисува се върху целия лист, дори и извън него. След това детето започва да прави странни и неразбираеми за възрастния форми, кръгчета, понякога ги обгражда със затворена линия. Ако не налагаме на децата определен начин на рисуване, те в по-късен етап започват да изобразяват множество кръгове, след това се появява човешка фигура, т. нар. "главоног", само с глава, очи и от нея линии - крайници. Това наподобява повече звезда или слънце. В момента, когато у детето започва да се развива по-интензивно ритмичната система - около петата година, то отразява това, рисувайки "решетки" - огради,

стълби. Спокойните и здрави деца никога не избират черния цвят. Връзката с духовния свят можем да открием и ако се вгледаме в някои от игрите на децата. Например при народната игра "Дама", децата чертаят и се движат по фигури - спирала, кръст, къща с покрив, човешка фигура.

Детето е единен орган на чувствата. То е едно голямо сетиво и ние трябва да се съобразяваме с това при възпитанието, като го поставяме в подходяща атмосфера и го предпазваме до 7-годишна възраст от прекалено силни дразнителни. Природната среда е подходяща за детето. Попадайки например в парк или гора, то има възможност да открие много форми, да опознае цветовете и закономерности, действащи в материалния свят. Детето е любознателно и с учудване и възторг по най-естествен път опознава това, което го заобикаля. То проследява промените в растителния свят през различните сезони, осъзнава хода на времето, периодичността на процесите, разбира, че светът непрекъснато се променя, нищо не е застинало статично. Обкръжаващите впечатления пряко въздействат върху формирането на физическото тяло на детето. Играта с играчки от природни материали му помага да се развива нормално, да съхрани здравето си както в детството, така и в по-късните житейски периоди.

Възрастните, които обграждат детето трябва да му дадат възможност да живее в радостна атмосфера, за да изгради балансирани душевни сили - хаосът в емоционалния живот води

до антисоциални прояви в по-късни години. Вътрешната активност на индивидуалното човешко същество се запазва, ако на детето се предостави възможност свободно да играе и действа, ако социалното обкръжение му предостави правилни модели за подражание. Детето повтаря не само външни жестове, но и вътрешното отношение на възрастния към нещата и хората. Поради връзката с духовния свят то има верен усет за истината и може да преживее силни вътрешни противоречия, сблъсквайки се с фалша и лицемерието на околните.

Ние носим голяма отговорност за развитието на детските души. Длъжни сме да помогнем на децата да съхранят жив стремежа си към разглеждане на нещата в дълбочина и да открият истините в социалното обкръжение. Търсещите, творчески личности разбират рано или късно, че желаят да проникнат своя земен живот с духовност.

Атмосферата на хармония в природната и социалната среда дава възможност на децата да съхранят индивидуалността си, да работят по правилен начин за формиране на физическото тяло и да изградят подходящи душевни качества.

Иглика Ангелова

ПРЕДСТАВЯНЕ В БЪЛГАРИЯ НА ШКОЛАТА ЗА ДУХОВНА НАУКА

Много антропософи в България отдавна се надяват да пристигне представител на Школата за Духовна наука от Дорнах. Дългоочакваният момент дойде, когато Ханс Хаслер откри Втората антропософска среща на 23 октомври в София. Въвеждането в Първи клас започна с лекция за историята на антропософското движение и неговия вдъхновител Рудолф Щайнер. На Коледното събрание (24.12.23/01.01.24) се основава Единното антропософско общество и Школата за Духовна наука. Школата за Духовна наука се състои от три класа, само Първият от които е създаден, а също и от специализирани секции. В Първи клас се приемат антропософи, които се стремят да задълбочат своята духовноизследователска работа и са готови да поемат отговорност в света за Антропософията и да я защитават. Ханс Хаслер изясни условията за приемане в Школата и посочи "медитацията на Основополагащия камък" като най-близка до медитациите на Първи клас и начална стъпка за изграждането на необходимото настроение при провеждане на уроците. В края на деня той прочете и самата медитация на немски език.

АНТРОПОСОФСКА МЕДИЦИНА

По покана на Асоциацията за антропософска медицина в България пристигна д-р Йооп ван Дам от Холандия, който на 6 и 7 ноември в София проведе въвеждащ антропософската медицина семинар на тема "Четири органа - сърце, бял дроб, черен дроб, бъбреци". С невероятна лекота и завиден лекторски талант той говори за развитието на детето и как в рисунките му се разпознават символите на човешките органи; за въздействието на приказките върху тялото и съзнанието му; сподели своя опит в лекуването на наркомани чрез изкуство. Д-р Йооп ван Дам говори за различните типологии, определени от етерното и астралното тяло; за металите и веществата в човешкия организъм. Той изтъкна различия-

та между методите на лечение на антропософската медицина, алопатията и хомеопатията. Въпросът за потенциата на лечебните растения и потенцирането се превърна в гореща дискусия между слушателите и лектора. Представянето на четирите основни органа, заболяванията им и тяхното лечение се превърна в едно многопластово въвеждане в човекознанието, антропософията и медицината. Накрая той говори за упражненията за оздравяване на тялото и духа. Д-р Йооп ван Дам нарисова такива образи и картини, "които са дело на етерното тяло", че изпълни слушателите с топлина и дълбоко разбиране на обширната тема.

Диана Демирева

Диана Демирева

Ник Томас отново сред нас

По покана на общество "Изис-София" Генералният секретар на Английското антропософско общество Ник Томас на 24, 25 и 26 ноември изнесе лекции в София, Стара Загора и Пловдив. Той бе посрещнат с голям интерес и въодушевление. Така както Бил Клинтън раздвижи с посещението си българското общество, така и Ник Томас в друг смисъл, разбира се, вля една светлина и разтърси душите ни със своите открития в духовнонаучните си изследвания. Лекцията за "Социалните последици на технологията" бе едно неочаквано силно за нас откровение за силите и съществата, които невидимо ни заобикалят и за тези, които сами създаваме чрез новите технологии.

Моралът, истината, антропософският път на познание и социалните отношения бяха основна тема на интервюто на Ник Томас, излъчено по радио Стара Загора на 27 ноември от 17.15 часа.

В стария Пловдив Ник Томас изнесе лекцията "Духовните Йерархии". Трудно е да се опише с думи величествената картина на Космоса и еволюцията на духовните същества и човека, които той рисува. Словата му бяха ярки картини, изпълнени с топлина и невероятно движение, които той създаваше във въображението и душата. Те бяха тъй живи и осезаемо истински, че самият лектор се превърна в един мощен посланик на космическата мисъл в тези незабравими два часа. Общо бе чувството на сближаване с тази изтъкната фигура на съвременната антропософия. Остават надеждите да се превърнат в усилия за съвместна работа.

* * *

След лекцията в Стара Загора Веселина Велкова направи анкета за впечатленията от нея.

Димо Койчев, политолог: Общо взето неуместно е да се поднасят тези лекции пред ограничен кръг от слушатели (аудитория от 20-30), но зависи от степента на грамотност на аудиторията. Аз останах изумен от едно такова интерпретиране на социалните проблеми. Имам възражения към подобно интерпретиране на въпроса за социалните конфликти. Самият автор не е представител на англосаксонския тип система, въпреки че е англичанин.

Дочка Дончева: Убедена съм, че такива публични лекции са вече много необходими за по-широк кръг от слушатели, стоящи извън антропософски-

те дружества. Бих се радвала да чуя и останалите лекции, изнесени от Ник Томас в България.

Неделчо Сердарски, ученик: Попаднах на лекцията случайно, но съм много заинтригуван и бих дошъл и на следващата.

Теньо Тонев, инженер: Намирам, че е рисковано да се изнасят публично такива лекции, които са предназначени за по-специализирана аудитория. Убеден съм, че има нужда от такива лекции, но трябва да се прецизира достъпа до тях. Лично аз съм мислител на опосреденото познание и мене т. нар. Пазач на прага не ме пуска да мина.

Антоанета Московска, икономист: Според мен тази широка аудитория очакваше нещо друго и остана разочарована. Но лично за мен лекцията беше много интересна и удовлетворителна.

Антон Тодоров, журналист: Нямам специален интерес към антропософския светоглед. Може би тази материя не позволява да бъде подплатена с чисто емпирични факти. Според мен лекцията беше незадълбочена и дори малкото факти, които лекторът спомена, звучаха необезопасително.

Олга Тенева, учителка: Бих искала да чуя и други лекции, например на тема: Антропософията и сектите в края на хилядолетието.

Детелина Попова, филолог: Лекцията беше много интересна за мен. Научих много неща, които намирам за важни. Оказва се, че може сериозно и научно да се говори за такива неща като гноми и саламандри, които знаем от митологията. Бих се радвала да чуя и други такива лекции.

Стоян Радев, музикант: Ник Томас е дин лектор, който много умело поднася духовнонаучните истини пред всякаква публика. В наше време хората са толкова забързани, че не ходят на лекции, за които не са подготвени. Убедих се в това и от последната публична лекция. Присъстваха непознати лица за мен, които задаваха много сериозни въпроси.

Светлана Колева: Много съм впечатлена от изнесените на тази лекция факти, както и от начина, по който бяха поднесени на тази разнородна публика. Аз самата не съм на ти с Антропософията, но чета всичко за валдорфската педагогика и бих искала да чуя лекция на тази тема.

Страницата подготви: Диана
Демирева

ВЕСТИ ОТ БЪЛГАРИЯ

На 3,4 и 5 декември в София се състояха уроците на Първи клас.

Леда Бисерова защити дипломна работа по евритмия във Витен, Германия.

Дружество "Рудолф Щайнер" в Стара Загора проведе редовното си Общо събрание на 27 октомври.

През октомври Диана Ботушарова от Варна посети в Холандия антропософски приятели.

В София се сформира педагогическа група, която си поставя за цел изучаване на валдорфската педагогика и създаване на училище в България.

Започна редовен неделен курс по евритмия с 50 деца и юноши от детска театрална школа в театър "Сълза и смях".

Нови книги: "От Исус към Христос" и "Духовните Йерархии" от Рудолф Щайнер на издателство "Даскалов"; "Антропософска медицина" от д-р В. Бот на Хуманитарна фондация "Деца на бъдещето"; "Фази" от Б. Лийвехуд на издателство "Зограф".

Скръбна вест

Всички, които познават Шари Пикок, чакаха вест от нея. Тя замина на 30 август т.г. в Хамбург, за да следва евритмия. Шари е иранка, родена в България и живяла в Англия. Една интересна личност - писателка, художничка, танцьорка. Нежна и крехка, с удивителна воля и излъчване, тя остави дълбоко впечатление. Нейната мечта бе да възплъти словото в движение, в тялото. Няколко години тя търси пътя си в балета и евритмията. Евритмията надделя и през последните месеци тя хвърли всички усилия в овладяването на немска, музика, антропософия и евритмия. Вестта от Хамбург пристигна. Шари почина на 27.09.1999 в Хамбург на 42 години. Белите калии на помена в църквата "Св. София" светеха със сила, изправеност и белота и като че ли усещаме как Шари танцува евритмия в отсъствието. Шари написа разтърсваща автобиографична книга "Английския като втори език". Балет "Арабеск" ще ѝ посвети свой спектакъл с иранска музика.

Фондация "Хелиас"

Представяме ви холандската антропософска фондация "Хелиас", която от 1991 година подпомага антропософски инициативи в България. Специално за нашия вестник Мехтелд Каман изпрати кратка история на фондацията.

"Фондацията произлиза от сътрудничеството между не-легални антропософи в Полша и работна група в Холандия през 1985. Като резултат през 1989 беше основана фондация "Хелиас", за да може Антропософията да намери своя път в обществото сред хората, които я търсят.

Целите на Фондацията са формулирани много широко, така че тя функционираше като един вид инструмент за голям брой работни групи. Много различни инициативи и хора бяха и могат да бъдат подпомогнати. От 1990 година се формират различни работни групи, които подпомагат инициативи в Чехия, Словакия, България, Хърватско, Румъния, Русия, Унгария и Украйна. Финансира се главно изпращането на холандски антропософи с опит в конкретна практическа дейност за организиране обучение на място или лекции в областта на валдорфската педагогика, биодинамичното земеделие и медицината. Подпомага се основаването на нови валдорфски училища, а също и други антропософски инициативи. Като структура това е твърде сложно, тъй като всяка група работи автономно, но всяка от тях има представител в управлението. Ежемесечно има заседание на управлението на фонда, където ние разказваме един на друг за развитието в отделните страни и от какво се нуждаят.

Ние никога не започваме наша собствена инициатива. В различните страни трябва да има хора, които да поемат отговорност за различните дейности. Едва тогава фондацията "Хелиас" би могла да помогне.

През 1990 Йордан Димитров се свързва с Фондацията с молба за финансова помощ за издателство. От 1991 година насам аз съм посещавала България всяка година, за да разговарям с различните антропософски групи и отделни хора и да помогна с пари за техните инициативи. След първото си посещение помолих Мария де Зваан да започне в България артистичен курс за прилагане на антропософията във всекидневния живот. Също така подпомогнахме финансово няколко души за курсове по немски език. От три години помагаме на задочници, които участват във валдорфски учителски семинар в Одеса.

През 1998 Димитър Димчев изпрати писмо за финансова подкрепа на издателство "Даскалов" за издаването на книгата "Основополагащият камък" от Зеелманс ван Емиковен. След като го получихме, ние проведехме няколко разговора с ръководството на Антропософското общество в Холандия, за да акцентираме върху важността на действителната връзка между антропософите в Холандия и България. В резултат на това бе решено парите от Рождественската благотворителна акция през 1998 година да бъдат насочени за подпомагане на антропософски инициативи в страните от бившия Източен блок. Като част от тази помощ са дават 2000 гулдена (франка) за издаване на книгата "Основополагащият камък".

Парите бяха доставени и моето лично пожелание е тази книга да стане толкова важна за приятелите в България, колкото е важна тя за нас в Холандия."

*Мехтелд Каман,
касиер на Фондация "Хелиас"*

АДРЕСИ

Общество за антропософска наука "Изис-София" - София
председател: Вера Гюлгелиева
адрес: ул. "Венелин" 7, София, тел. 02/51 85 60, 02/54 20 48
адрес за кореспонденция: п.к. 152, 1463 София
срещи на раб. група: всяка сряда, 18.00 часа; всеки е добре дошъл след предварителна уговорка
лекция в Столична библиотека: всеки месец (четвъртък), 18.00 часа
учебна програма: "Ръководни антропософски принципи"
библиотека: книги на български и английски език, книги на издателство "Изис-София"

Антропософско дружество "Рудолф Щайнер" - София
председател: Петко Бояджиев
адрес за кореспонденция: ЖК "Люлин", бл.611, вх. Г, ап. 91, София 1336, тел. 02/24 62 91
срещи на раб. група: всеки вторник, 17.30 часа
учебна програма: медитативно четене на лекции от новоизлезлите книги, преведени специално за групата лекции от немски
библиотека: около 60 тома трудове на Рудолф Щайнер на немски език.

Антропософско дружество "Михаил" - София
председател: Светла Цонева-Бисерова
адрес: ул. Цар Симеон" 55, ет.2, София 1000, тел. 02/983 1144
срещи на раб. група: всяка събота от 16.00 часа; всеки е добре дошъл след предварителна уговорка
учебна програма: "Ръководни антропософски принципи"
библиотека: книги на български, немски, английски, френски и руски език.

Антропософско дружество "Рудолф Щайнер" - Стара Загора
председател: Недялко Абаджиев
адрес: ул. "Отец Паисий" 87, ап.73, Стара Загора, тел. 042/597 94, 042/484 03
адрес за кореспонденция: п.к. 173, 6000 Стара Загора
срещи на раб. група: всяка сряда от 18.30; всеки е добре дошъл след предварителна уговорка
учебна програма: "Ръководни антропософски принципи", темата на годината, "Медитация на основополагащия камък"
библиотека: богата антропософска сбирка на български, немски, английски и руски език.

Група във Варна: Диана Ботушарова, тел. 052/236 584

Работна група по Валдорфска педагогика: Снежана Бечева, София, тел. 02/660 951

Асоциация за антропософска медицина
Хуманитарна фондация "Деца на бъдещето"
Консултативен антропософски лекарски кабинет

председател: д-р Калина Костова
ул. "Дунав" 11, ет.3, София, тел. 02/981 4989

КУРСОВЕ И УРОЦИ ПО ЕВРИТМИЯ - 02/621564; 042/31818

Бюлетина съставиха:

Диана Демирева, п.к. 152, 1463 София
Георги Акабалиев, п.к. 255, 6000 Стара Загора
Недялко Абаджиев, п.к. 173, 6000 Стара Загора
телефони: 02/621564; 042/886857; 042/48403
Очакваме интересни материали, мнения, препоръки. Всяко дарение е добре дошло.

Разпространява се безплатно!